

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Dubium III. Quod sit officium Advocati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

munera danda in Curia Apostolica pro justitia vel gratia obtinenda, uti dictum est l. 3. p. I. n. 170. , potestque videri etiam *Havn.* à n. 66.

1505 §. VII. Leviora munuscula, in quibus corruptionis periculum non est, & quæ ex urbanitate offeruntur, nec nisi inurbanè recusari possunt, licitè acceptantur, quia cessat ratio prohibitionis, *Lugo* n. 132. *Havn.* n. 62. Hinc Cap. *Statutum* de Rescript. in 6. & l. 18. ff. de Off. Præs. permittitur esculentum vel poculentum, quod intra dies proximos consumi potest.

1506

DUBIUM III.

Quod sit officium Advocati.

“Suppono secundùm omnes, in Advocato quatuor requiri, scilicet scientiam convenientem, justitiam causæ, fidelitatem, & pretium justum, quod si taxatum est, non licet ultra hoc accipere: ubi non est taxatum, sufficet justum naturale, ut v. apud *Bon.*

“Resp. I. Non potest sub gravi peccato suscipere causam, quam scit esse injustam. Ex causis autem civilibus, in utramque partem probabilibus & dubiis, potest utramvis, etiam minùs probabilem tueri, dummodo cliens de minore probabilitate moneatur. *Vasq. Salas, Lugo, Dian. p. 2. tract. 13. R. 4.* Quia utraque pars habet jus proferendi suas rationes in judicio, ergo etiam Advocatus patrocinandi. Neque semper est verius, quod videtur probabilius; & fortè aliud erit judicium Judicis. *Bon. de pec. d. 2. q. 4. p. 9. & to. 2. in precept. d. 10. q. 3. p. 4. v. suprà l. 1. t. 1. c. 2. d. 2.*

“Dixi, *Civilibus*: quia in causa criminali dubia, non licet tueri partes actoris, qui in tali casu graviter peccat

peccat contra Reum, ergo etiam Advocatus, *Fill.* r. 40. c. 1. Neque quando actor contra possessores agens scit se nihil posse evincere, sed rem mansuetam semper dubiam; quia tunc injustè vexatur possessor; pro quo tandem Judex debet judicare, ut v. *Lugo d. 41. n. 7. Salas in 1. 2. d. 1. f. ult. n. 108.*

Resp. II. In causa criminali, potest Reum etiam fontem defendere, ut mortem aliãve pœnam evadat, quia Reus non tenetur ad pœnam, nisi convictus, ergo potest per se vel alium eam avertere, donec convincatur. *Bon. n. 7.*

Resp. III. Advocatus tenetur pauperibus in extrema vel gravi necessitate, gratis patrocinari, sine notabili tamen suo incommodo, Ratio, lex charitatis. *Nav. Cajet. Less. Fill. Bon. l. c. Unde resolves,*

I. Advocatus, qui sciens patrocinatur causæ injustæ, tenetur ad compensationem omnium damnorum inde consequentium. Unde parti contrariæ restituere debet ex peccato commissionis; quia fuit illi causa positiva damni; (similiterque si causam dubiam tueatur, eamque obtineat fraude; quia intercedit injustitia, ratione partis adversæ) Clienti verò suo, tenetur restituere ex peccato omissionis, quia ex officio tenebatur monere ignorantem causæ injustitiam: Quod addo, quia si clienti constabat causæ injustitia, non tenetur illi restituere. *Bon. p. 4. Less. l. 2. c. 31. d. 8. Fill. Laym. Tan. q. 4. du. 6. n. 127.*

II. Similiter peccare, & ad restitutionem teneri, quando defendit articulum justum causæ injustæ, ut sic adversarium vexet, impediatur, differat, aut pervertat, docet *Trul. l. 8. c. 5. d. 3. ex Caj. Sayr. &c.* Quia censetur defendere causam injustam.

III. Quando causa nihil ferè habet probabilitatis, ita ut vix moraliter sit spes obtinendi, eò quòd apud Judices semper rejiciatur, regulariter non licet suscipere, tum quia facit, ut cliens sine fructu tempus & pecuniam perdat; tum quia talis communitè non habetur probabilis, *Lugo d. 41.* Quando autem cliens habet bonum jus in causa possessionis, non tamen in proprietate, an liceat Advocato eum defendere in causa possessoria, (dum de proprietate non agitur) quidam affirmant, negant alii, *vid. Fag. in p. d. c. 47. n. 13. Mol. to. 1. t. 2. d. 81. Lug. n. 30.*

IV. Advocatus, antequam patrocinium causæ suscipiat, tenetur examinare ejus æquitatem, & probabilitatem, eamque clienti indicare sincerè: si enim falsâ promissione, vel inani spe victoriæ, sumptibus involvat, tenetur ad restitutionem, *Bon. de pec. d. 2. q. 4. p. 9.* uti & si qualitatem ac statum causæ, seu periculum ejus perdendæ indicare neglexerit, & cliens eo cognito litigaturus non fuisset. Quòd si dubium sit, an eo casu litem prosecuturus fuisset, neque id ullâ diligentiam cognosci possit, non teneri Advocatum ad damna resarcienda, docet *Bard d. 4. c. 29.* quòd melior sit conditio possidentis, dum de damno illato non constat.

V. Si clientis causam minùs probabilem dicat esse omnino justam, tenetur de damno, si cliens cognito causæ dubio, non fuisset litigaturus, *Bon. l. c.*

VI. Si in progressu causæ iniquitatem videat, tenetur mox monere clientem, & suadere, ut desistat, aliàs ad restitutionem damnorum obligabitur, quia cum stipendio sit conductus, tenetur ex justitia monere. *Tan. l. c.* Neque potest vel ipse, vel Judex suadere compositionem cum damno partis, quia compositio non habet locum, nisi quando res

est

est dubia. Si verò inducat ad transactionem sine da-
mno, deceptione, vi & metu, non tenetur; quia
nulli facit injuriam. *Valent. Azor, Less. Laym.*
Bon l. c.

VII. Non potest absolvi, qui paratus est quasvis
causas defendendas suscipere. *Sayr. l. 12. c. 23.*
n. 18.

VIII. Non licet cum cliente convenire de pretio
post inchoatam litem, sed vel ante coeptam, vel
post finitam, *ex cap. Infames 3. q. 7.*, quia post-
quam sua instrumenta ostendit, cogetur quolibet
pretio stare, ne prodatur. Nec licet pacisci de par-
te aliquota v. g. dimidia, tertia, vel quarta litis,
pro pretio, si victoria obtigerit, quia id graviter
prohibetur. *L. Sumptus ff. de pactis L. Item c. de
proc. c. Arcentur 3. q. 7. L. Si qui, cod. de post.*
Ratio est, ne præbeatur occasio per fas & nefas
procurandi victoriam: Hoc tamen casu non obli-
gatur ad restitutionem, si justum pretium non ex-
cedat, & dolus ac fraus absit, v. *Sylv. V. Advo-
catus. Nav. c. 15. Fill. Lay. Bon. Sanch. l. 6. Cox-
gl. c. 7. d. 9. n. 3. & Lugo, l. c.*

IX. Peccat Advocatus I. Si cum non sit idoneus,
officium Advocati exerceat, & patrocinetur, *L.
Nemini, ff. de Advoc. S. Thom. 2. 2. quest. 71.*
Etque peccatum ex genere suo mortale. 2. Si de-
fendat causam injustam secundum dicta R. 1. 3. Si
ob nimias dilationes, illicitas subornationes testi-
um, &c. notabiliter officiat parti adversæ, habenti
aliàs justam causam, &c. *vid. Nav. c. 25. Fill. 1.
40. c. 10 4* Si utrique parti patrocinetur; quia re-
pugnat, ut utramque partem æquè defendat. *Sylv.
Sanch. d. 7.* In diversis tamen causis, secluso scan-
dalo, non repugnat. 5. Si in eadem causa, in qua
est Judex vel Assessor, agat Advocatum, quia duobus

officia contraria in eadem causa exercere non licet,
 Sylv. V. Advoc. q. 2. 6. Si (tametsi defendat cau-
 sam justam) producat scripturas vel testes falsos
 aut instrumenta : non tamen peccat , si in causa
 manifestè justa adversarium decipiat , dummodo
 nullà utatur falsitate , v. g. allegando falsa , &c. S.
 Thom. 2. 2. q. 71. a. 3. Sylv. Sanch. d. 8. Trull. l.
 c. 7. Si adducat leges falsas vel abrogatas vel do-
 ctrinam reprobata[m] ; vel leges bonas in falsos sen-
 sus sciens prudens detorqueat. 8. Si in gravamen
 alterius partis quærat dilationes ad rem non faci-
 entes , v. Fill. Trull. l. c. 9. Si accipiat mercedem
 injustam. Quando autem à lege pretium nullum
 taxatum est , censetur illud justum , quod habetur
 tale iudicio prudentum , attentâ qualitate negotii,
 dignitate , scientiâ & peritiâ Advocati , & labore,
 quem impendit , ac demum consuetudine appro-
 batâ , v. Trull. l. c. d. 5. 10. Si contractum usu-
 rarium , vel aliter iniquum suadeat , aut probet.
 11. Si leges , statuta , & consuetudines patriæ igno-
 ret , (unde si grave damnum clienti obveniat , te-
 netur compensare) vel intelligere non studeat.
 X. Peccat Advocatus contra iustitiam , si ratio-
 nes & fundamenta clientis , quem justè defendit ,
 vel secreta causæ , detegat adversario , ut ex aliis
 probat Fag. in p. 8. c. 47. n. 13. v. etiam Lugon.
 6. teneturque ad restitutionem , si eam ob causam
 cliens causam perdidit , victurus aliàs , quia fecit
 contra officium ; nec adhibuit diligentiam ad cau-
 sam obtinendam in favorem clientis , Azor, Fill.
 Ec. ll. cc. Limitant tamen aliqui , nisi periculum
 sit , ne pars adversa grave damnum iniquè patia-
 tur ; quia , ajunt , quilibet potest sine suo damno
 grave damnum alterius prohibere , vid. Less. l. 2.
 c. 31. Azor, Reg. Fill. Lay. l. 1. t. 1. c. 5. num.

18. Verùm hanc limitationem cum *S. Thom.* alii^{ce} non admittunt, nisi fortè reus capite plectendus esset, & accusator injustè procederet, tunc enim adjungunt, Advocatus accusatoris deberet falsitatem^{ce} prodere; si tamen spes esset profuturum, accusatore priùs monito, ut desistat, *vid. Lugo l. c.* ^{ce}

XI. Advocatus, si causarum expeditiones, cum^{ce} præjudicio clientum, differat, postponat, vel plures acceptet, quàm expedire possit, peccat, ac tenetur ad restitutionem; uti & omnium damnorum, quæ per ejus imperitiam, malitiam, vel negligentiam, cliens aut actor incurrit, non tamen tenetur in omnibus causis adhibere eandem^{ce} diligentiam, sed majorem vel minorem, pro causæ qualitate. *vid. Fill. Bon. t. 2. in præc. 8. d. 10. q. 3. Less. l. 2. c. 39. d. 9. Lay. l. 1. t. 1. c. 5.* ^{ce}

A D D E N D A.

Q 270. *Quid circa Advocatum sit præterea* 1507.
notandum. R. Seqq.

§. I. Posse Advocatum patrocinari causæ minùs probabili, præter citatos à *Busenb.*, tenent *Nav. Az. Sanch. Less. Præpos. Laym. Castrop. Mendo d. 17 à n. 219 Illf. t. 1. d. 1. n. 85. Laurent. T. 2. tr. 1. d. 4. à n. 373.* E contrà non posse dicunt *Silv. Val. Arr. T. 3. d. 24. f. 5. n. 27. Elix. l. 7. q. 6. §. 3. Burgh. c. 3. c. 65.*, faltem si certus sit oppositum esse probabilius & credat se evicturum, quia directè intenderet, ut Judex decideret hoc, quod est minùs probabile, item ut suus Principalis causam obtineret cum minore jure, quæ sunt illicita. Prior sententia est communior, & videtur esse tuta, quia tantùm proponit argumenta partis, & cætera relinquit Judici, qui fortè prudentiùs ex aliis etiam motivis censebit hanc partem esse probabiliorem.

§. II.

§. II. De Advocatis dicit *Eliz.* l. 6. q. 21., quorum certè, si quod aliud in *Rep.*, periculis laqueisque plenum munus arbitror. . . . plerique ipsorum utriusque partium adesse parati, aliud vix agunt, quam iura confundere, & quod nemo habeat, quod suum est, aut serò habeat, & habeat quasi emptum ac post tribulationes plurimas. *Canus* l. 10. de locis c. 9. ait, cum lites inundatione sua orbis Christiani fines pervaserint, miscuerint, confuderint, necesse est eos honore summo affici, qui iurgiorum componendorum dicuntur esse periti; componant necne, ipsi viderint; hoc nos certè videmus. minus ibi esse litium, ubi minus est huius generis litteratorum. *Daniel Eremita* de vita aul. & civil. l. 1. c. 13. ait, nec ferenda fori illa tabes & advocatorum pestis, quæ fortunas civium arrodit, & hoc agit, ut mali plus à medicina, quàm à morbo sit. *Plinius* l. 2. *Epist.* 3. fateretur, nos qui in foro litibus conterimus aetatem, multum malitiae, quamvis nolimus, addiscimus. Videri potest etiam *S. Aug.* *Epist.* 54., ubi sub finem Advocatos alloquens ait, redde quod accepisti, quando contra veritatem stetisti, iniquitati adfuisisti, iudicem fefellisti, iustam causam oppressisti, de falsitate vicisti. Hæc de malis Advocatis dicta sint.

1508

DUBIUM IV.

Qua si obligatio Referentis, Secretarii, Notarii, Procuratoris.

“**R**esp. Tenentur ii omnes justè fideliterque exercere suum officium, sive ex debito muneris tantum, sive etiam ex juramento: Item tenentur scire ea, quæ ad suum officium spectant, debitamque diligentiam adhibere, præstando omnia necesse